

Annex II: Banderes vermelles en la lluita contra el frau

S'anomenen banderes vermelles els senyals d'alarma, pistes o indicis de possibles situacions de frau que acaben esdevenint un sistema d'indicadors per a la seva detecció. Tot i que per si mateixes no impliquen l'existència de frau ni resulten concloents si es donen per si soles, permeten generar alertes que poden ajudar a preveure possibles situacions de frau, permetent donar pas a una identificació i estudi per confirmar o descartar la sospita.

A continuació s'enumeren les banderes vermelles més utilitzades, d'acord amb el que estableix el Ministeri d'Hisenda.

Plecs rectors del procediment esbiaixats a favor d'un licitador:

- Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.
- Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o els serveis del contractista guanyador.
- Queixes d'altres oferents
- Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars.
- Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables.
- El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric, excepte que aquesta previsió sigui conforme amb la normativa aplicable en matèria de contractació pública i compti amb un informe justificatiu a l'efecte.

Licitacions col·lusòries:

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat.
- Tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada.
- Els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment.

- Els adjudicataris es reparteixen/alternen per regió, tipus de treball, tipus d'obra.
- L'adjudicatari subcontracta als licitadors perdedors.
- Patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just sota el llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, molt diferents, nombres rodons, incomplets, etc.)

Corrupció: suborns i comissions il·legals:

- L'indicador més comú de suborns i comissions il·legals és el tracte favorable mancat d'explicació que un contractista rep d'un empleat contractant durant cert temps.

Conflicte d'interessos:

- Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular.
- Acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.
- Empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de forma incompleta.
- Empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en la qual deixa de tenir a veure amb adquisicions.
- Empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat.
- Socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes.
- Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació.

Manipulació de les ofertes presentades:

- Queixes dels oferents.
- Falta de control i inadequats procediments de licitació.
- Indicis de canvis en les ofertes després de la recepció;
- Ofertes excloses per errors.
- Licitador capacitat descartat per raons dubtoses.
- El procediment no es declara desert i torna a convocar-se malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.

Fraccionament de la despesa:

- S'aprecien dues o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència.
- Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de licitació oberta.
- Compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.